

Lähetysseuran kehitysyhteistyö Laosissa

Luterilaisen maailmanliiton yhteisönkehittämishjelma

Hankkeen tavoitteena on, että köyhyys on vähentynyt ja etniset vähemmistöyhteisöt ovat vahvistuneet ajamaan omaa etuaan sisäisessä ja viranomaisten kanssa tehtävässä päätöksenteossa Viengphoukhan ja Nalaen piirikunnissa. Tavoitteena on parantaa niin yhteisöjen sosiaalista kuin ekologista hyvinvointia. Hanketta toteuttaa Luterilainen Maailmanliitto.

Etnisten vähemmistöjen asuttamat, vuorien ja jokien eristämät Viengphoukha ja Nalae ovat Luoteis-Laosin Luang Namthan maakunnan köyhimpiä piirikuntia. Laosin valtion tilastojen mukaan noin puolet alueen perheistä elää köyhyysrajan alapuolella. Valtaosa piirikunnan asukkaista (90 %) kuuluu etnisiin vuoristoheimoihin (mm. Khmu-heimo). Kehityshaasteita piirikunnassa ovat esimerkiksi terveys- ja koulutuspalveluiden vähäisyys, huono hygienia- ja juomaveden puute sekä maanviljelyn alhaisesta tuottavuudesta johtuva ravinnon- ja tulonhankinnan epävarmuus. Alueella toimii aktiivisesti kiinalaisia kumi- ja banaaniviljely-yrityksiä. Ne toisaalta tuovat työpaikkoja alueen asukkaille mutta aiheuttavat samaan aikaan vakavan uhan asukkaitten terveydelle ja ympäristölle piittaamattomuudellaan jätevesien käsittelyssä, kemiallisten torjunta-aineiden käytössä ja työntekijöittensä turvallisuudesta huolehtimisessa.

Hanke pyrkii vastaamaan näihin haasteisiin parantamalla yhteisöjen päätöksenteon tasa-arvoisuutta ja tehokkuutta sekä niiden kykyä vaikuttaa itseään koskeviin viranomaispäätöksiin. Hankkeessa muun muassa järjestetään koulutusta yhteisöpäätöksenteossa, lainsäädännön takaamisessa oikeuksissa, verkostoitumisessa ja konfliktien ratkaisussa. Nuoris- ja naisryhmien toimintaa kehitetään ja kyläpankkeja perustetaan. Koulurakennuksia kunnostetaan ja opetusmateriaaleja, oppimisympäristöä ja opettajien taitoja parannetaan viranomaisten kanssa yhteistyössä. Vesilähteiden käyttö- ja huoltoryhmiä kehitetään ja käymälöiden rakentamista tuetaan. Yhteisöissä järjestetään yhdessä viranomaisten kanssa koulutusta ihmiskaupan riskeistä, maankäytöstä, vammaisten ihmisten oikeuksista, hygieniasta, kestävästä luonnonvarojen käytöstä ja katastrofivalmiudesta.

Akha-yhteisöjen kehittämishanke Main läänissä

Laosin Muang Main kunnassa Phongsalin maakunnassa toteutettava hanke on monisektorihanke, ja Suomen Lähetysseura osallistuu hankkeessa erityisesti elinikäisen oppimisen mahdollistamiseen etnisissä vähemmistöyhteisöissä. Hanke edistää kulttuurisesti relevanttia esikouluopetusmallia, jota voidaan käyttää myös muilla etnisten vähemmistöjen asuinalueilla opetuksen ja oppimisen suunnittelussa. Työn pohjana ovat etnisten yhteisöjen itsensä esiin nostamat tarpeet. Hanketta toteuttaa World Renew -järjestö.

Muang Main syrjäisellä vuoristoalueella elää useita etnisiä vähemmistökansoja, jotka viljelevät riisiä kaskipelloillaan, harjoittavat pienimuotoista karjan kasvatusta ja hankkivat ruokatarpeensa metsistä keräillen ja metsästäen. Vain alle kymmenellä prosentilla kotitalouksista on käymälä, ja sitä käyttävät pääasiassa aikuiset. Vedenpuute ja puutteellinen hygienia aiheuttavat paljon terveysongelmia, erityisesti lapsille ja naisille. Lapsikuolleisuus on edelleen korkea. Vaikka useimmilla alueen lapsista on nykyisin mahdollisuus koulunkäyntiin, oppiminen on täynnä haasteita. Opettajat eivät käytä opetuksessa kieltä, jota lapset ymmärtävät. Koulun opetussuunnitelma ei ole yhteydessä lasten arkitodellisuuteen ja on siksi vaikeasti ymmärrettävä. Vanhemmat eivät ymmärrä koulutuksen merkitystä ja haluavat lastensa osallistuvan mieluummin perheen töihin kuin kuluttavan aikaansa koulussa. Laosin opetusministeriön osallistavan koulutuksen strategia ja toimintasuunnitelma kannustaa ottamaan etnisten vähemmistölasten tarpeet



SUOMEN¹⁸⁵⁹
LÄHETYSSEURA

huomioon koulutuksessa, mutta varsinaista äidinkielen opetuksen politiikkaa ei ole eikä äidinkielistä opetusta nähdä aina toivottavanakaan. Hanke pyrkii vastaamaan näihin haasteisiin kehittämällä etnisten vähemmistölasten tarpeisiin soveltuvan esikouluohjelman mallin, joka ottaa huomioon lasten oman kielen ja kulttuurin ja antaa kyläyhteisöille aktiivisen roolin koulutusohjelman kehittämisessä. Hankkeessa kehitetään myös rshi-kielen kirjoitettua muotoa. Esiopetusta annetaan aluksi lasten äidinkielellä ja vähitellen otetaan käyttöön laosin kieli. Opettajia koulutetaan lapsiystävällisissä opetusmenetelmissä ja äidinkielisessä opetuksessa, kaksikielisiä (rshi ja laosin kieli) opetusmateriaaleja tuotetaan ja esikoulurakennuksia parannetaan. Viranomaisten tietoisuutta lasten oikeudesta omaan äidinkieleen alkeisopetuksessa pyritään parantamaan. Äidinkielistä oppimateriaalia tehdään myös aikuisten lukutaitotyötä varten. Elinikäisen oppimisen lisäksi panostetaan paljon myös hygienian parantamiseen ja puhtaan veden saatavuuteen yhteisöissä.